

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 501-01/14-17/
Ljubljana, 15. 10. 2014

Državni svet Republike Slovenije je na 22. seji 15. 10. 2014, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14), obravnaval vprašnji državne svetnice mag. Darije Kuzmanič Korva glede zapiranja Enote dnevnega centra ŠENT Metlika in zagotavljanja sredstev za izvajanje načrtov obravnave v skupnosti ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira vprašnji mag. Darije Kuzmanič Korva in predlaga Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, da vprašnji preuči in na njiju odgovori.

Vprašnji mag. Darije Kuzmanič Korva se glasita:

1. Kaj namerava Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ukreniti v zvezi z napovedanim zapiranjem Enote dnevnega centra ŠENT Metlika 1. 1. 2015 in zagotavljanjem dostopa do storitev v skupnosti na omenjenem območju?
2. Zakaj se ne izvaja in kdaj se bo začelo dosledno izvajati določbe četrtega odstavka 92. člena Zakona o duševnem zdravju in v skladu z njim zagotavljati sredstva za izvajanje načrta obravnave v skupnosti iz sredstev ministrstva Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti?

Obrazložitev:

Na posvetu Socialna varnost uporabnikov s težavami v duševnem zdravju, ki je potekal v Državnem svetu 10. oktobra 2014, je bilo opozorjeno, da naj bi se s 1. januarjem 2015 zaprla Enota dnevnega centra ŠENT Metlika, domnevno zaradi pomanjkanja finančnih sredstev in zapletov z zagotavljanjem ustreznega kadra za njegovo vodenje.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v Operativnem programu za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 med glavnimi prioritetami na področju socialnega varstva navaja socialno aktivacijo ranljivih skupin prebivalstva. Pri tem naj bi finančna sredstva v večji meri namenili izvajanju storitev v skupnosti (stanovanjske skupine, dnevni centri, itd.). Če so namere ministrstva resnično takšne, je napoved zapiranja enote dnevnega centra ŠENT Metlika popolnoma neutemeljena in nerazumna. Dnevni center ŠENT v Metliki dnevno obišče 38 uporabnikov, število vseh prijavljenih oseb pa znaša 63. Gre za center, v katerega so vključeni uporabniki kar treh občin - Semič, Metlika in Črnomelj, za povrhu še v regiji, za katero velja, da v njej ni oziroma močno primanjkuje ustreznih programov socialne vključenosti, hkrati pa so v center vključeni uporabniki, od katerih jih je precej s t.i. dvojnimi diagnozami (poleg težav v duševnem zdravju imajo tudi zgodovino prestopništva ali so odvisniki od drog). Za slednje se bo težko našlo druge ustrezne rešitve in pomoči, posledično obstaja možnost povečanja števila kriminalnih

prestopkov in potreb po hospitalizacijah brez privolitve. Slednje zagotovo ni v skladu z osnovnim namenom izvajanja pomoči osebam s težavami v duševnem zdravju.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (ob izpolnjevanju pogojev) sofinancira 80 % strokovnega delavca. Strokovno delavko so v dnevnem centru v Metliki v programu zaposlili do konca meseca maja 2014, ko so dobili odgovor omenjenega ministrstva, da strokovne delavke ne bo sofinanciralo, saj nima izpolnjenih pogojev na razpisu. Strokovni delavki kandidatki sta manjkala le še dva meseca delovnih izkušenj, da bi se lahko prijavila na strokovni izpit in tako izpolnjevala pogoje.

Na širšem lokalnem območju je brezposelnih kar nekaj strokovnih delavcev, vendar brez opravljenega strokovnega izpita. Ker ni drugih primernih kandidatov, je napovedano zapiranje dnevnega centra ŠENT v Metliki. Trenutno je v dnevnem centru še vedno zaposlena ena javna delavka – mentorica, njeno zaposlitev pa sofinancirajo občina Metlika, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje ter z regresom ŠENT. Stroški najema in bivanja v prostorih v Metliki znašajo okoli 300 EUR na mesec. Denar za materialne stroške pridobivajo s pomočjo donacij.

Za nadaljnje nemoteno delo omenjene enote dnevnega centra bi se moralo nemudoma zagotoviti ustrezna sredstva in poiskati rešitev glede možne kadrovske zasedbe ter s tem zagotoviti vsaj ohranitev obstoječe mreže storitev na področju Bele Krajine, če že ne njene širitve, kljub temu, da bi bila le ta njuna. Prav tako bi bila nujna tudi v vseh ostalih regijah, ki se soočajo s pomanjkanjem, težjo dostopnostjo ali celo popolnim umanjkanjem programov in storitev pomoči za osebe s težavami v duševnem zdravju.

Na posvetu je bilo opozorjeno tudi na to, da se težave pri financiranju storitev in programov pomoči v okviru obravnave v skupnosti pojavljajo tudi v zvezi z določenimi zakonskimi določbami, ki se jih v praksi ne izvršuje. V četrtem odstavku 92. člena Zakona o duševnem zdravju (Uradni list RS, št. 77/08) je opredeljeno, da se sredstva za izvajanje načrta obravnave v skupnosti zagotovijo iz sredstev ministrstva, pristojnega za socialno varstvo. V praksi pa temu še zdaleč ni tako. Individualni načrti se financirajo iz finančnih virov osebe, ki privoli v obravnavo v skupnosti, vendar se uporabniki v večini soočajo z veliko finančno stisko in tega ne zmorejo. Sredstva morajo koordinatorji v skupnosti zato v veliko primerih zagotavljati s pomočjo občin, ki so sicer v določenih regijah izredno odzivne in omogočajo individualno financiranje posameznih storitev (npr. brezplačen prevoz uporabnika s težavami v duševnem zdravju v oddaljen kraj, da se lahko udeleži posameznega programa pomoči), a pri tem pogosto opozarjajo tudi na zakonske obveze države, ki jih slednja ne izpolnjuje.

Individualni načrt obravnave v skupnosti posamezniku sam po sebi namreč predstavlja zgolj list papirja, če se mu hkrati ne zagotovi možnosti izvajanja storitev pomoči, ki jih v sodelovanju s koordinatorjem v skupnosti in multi-disciplinarnim timom določi kot svoje cilje v okviru obravnave v skupnosti. Individualni načrt lahko ostane neuresničen, kljub veliki želji in motiviranosti uporabnika, zgolj zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Pričakovalo bi se, da je bila ob sprejemu zakona pripravljena tudi finančna ocena izvajanja zakona, zato za izpolnjevanje zakonskih obvez ne bi smelo biti ovir.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, da vprašanji preuči in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) na njiju v roku 30 dni odgovori.

Mitja Bervar
predsednik